

Naučná stezka

ZLATÝ KŮŇ

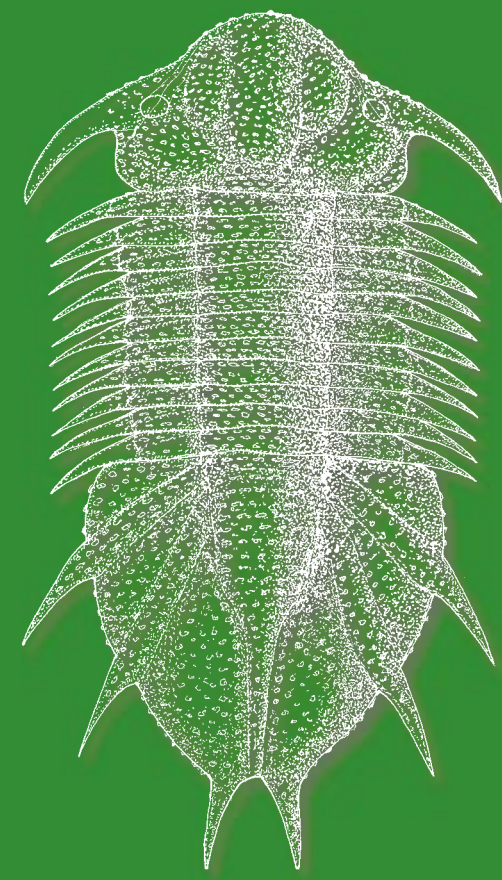
Akantopygový lom

Ve starém lomu jsou odkryty šedé lilijicové (tzv. krinoidové) akantopygové vápence (nazvané podle trilobita *Acanthopyge haueri*). Patří k mladším vrstvám koněpruského devonu (střední devon, stupeň eifel). Jde o uloženiny mělkého tropického moře, kde byly příznivé podmínky zejména pro rozvoj korálů, mořských lilijic, stromatopor, trilobitů a dalších skupin organismů. Z trilobitů se kromě již zmíněného druhu *Acanthopyge haueri* vyskytují například druhy *Thysanopeltis speciosa* či *Protopeltis neglectus*. V severovýchodní lomové stěně vystupují nad akantopygovými vápenci tmavé tenké vrstevnaté vápence, které obsahují tentakulity druhu *Nowakia otomari* a jsou zřejmě ekvivalentem kačáčkových břídlíc v ostatních částech pánve (střední devon, stupeň givet). Jsou tak pozůstatkem nejmladší vápencové sedimentace v Pražské pánvi vůbec.

Odlámané plochy skal jsou osídlovány pionýrskými druhy organismů. Nežvětralou skálu porůstají nejprve lišejníky. Jedním z častých druhů je misnička zední (*Lecanora muralis*), jejíž korovitě stélky můžeme nalézt jak na vápencových skalách, tak v okolí lidských sídel na patnicích, kamenných zídkách nebo dokonce na asfaltovém silničním povrchu.

Po lišejnících nastupují první cévnaté rostliny a mechorosty. Průkopnickým sukulentním druhem skalních štěrbin a terásků je rozchodník bílý (*Sedum album*). Později se objevuje třeba krvavec menší (*Sanguisorba minor*) z čeledi růžovitých a na místech s narušovaným povrchem půdy

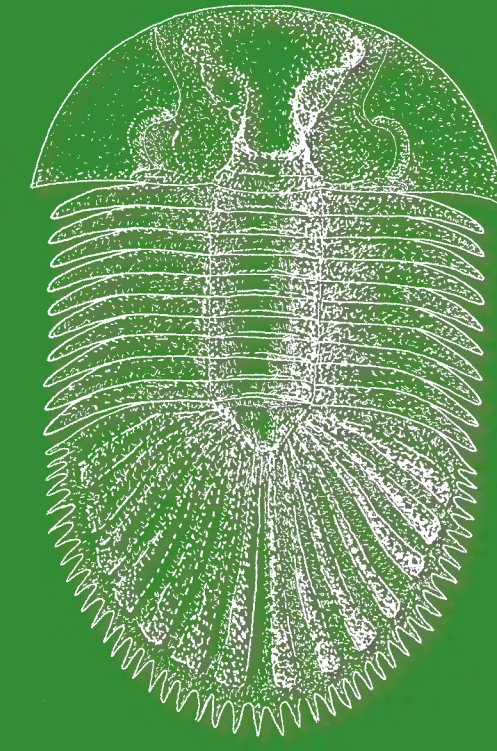
Acanthopyge haueri
(skutečná velikost 6 cm)

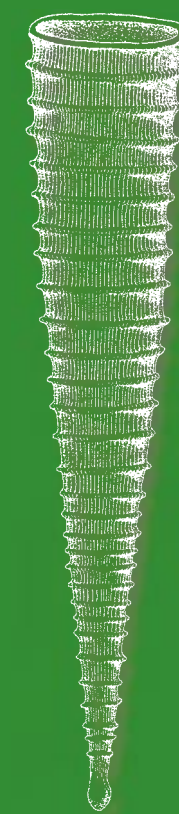
1. Cvrčík mravenčí (délka 3 mm)

Thysanopeltis speciosa
(skutečná velikost 8 cm)

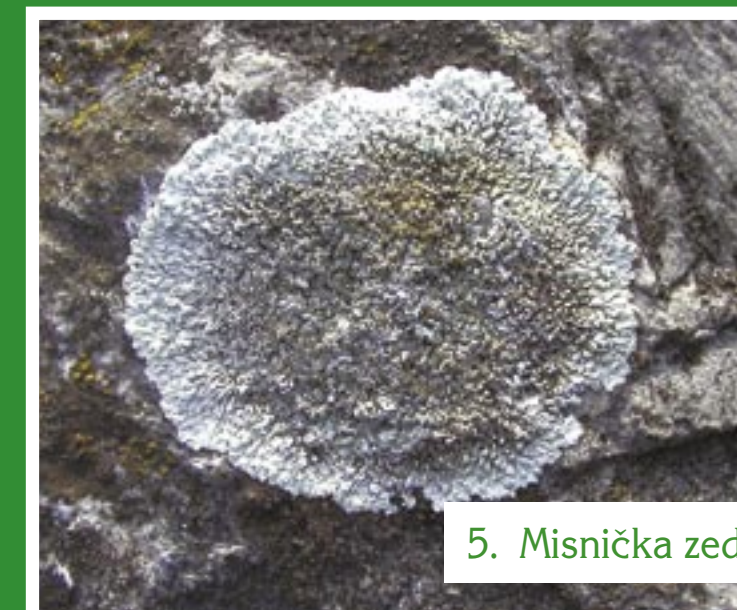
Tentakulit *Nowakia otomari*
(skutečná velikost 3 mm)

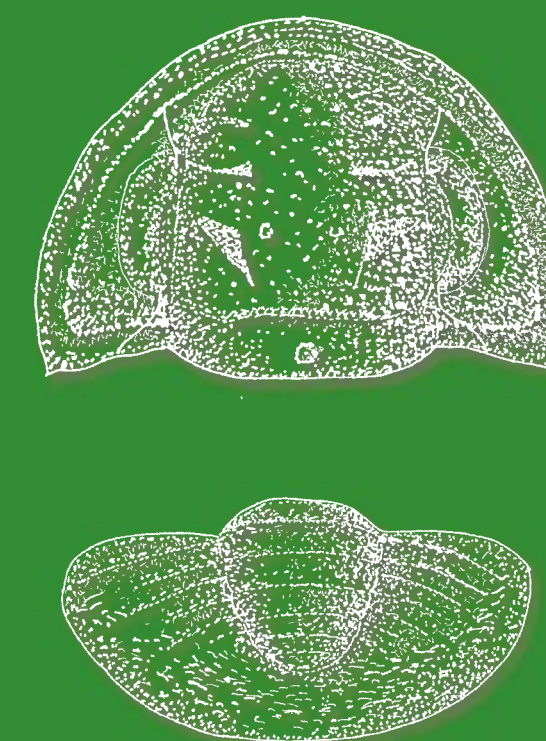
4. Krvavec menší, květ

5. Misnička zední

Protopeltis neglectus
(skutečná velikost 16 mm)

2. Zpeřenka jedlová

3. Pumpava rozpučková

6. Rozchodník bílý

7. Suchomilka obecná

8. Skalník celokrajný

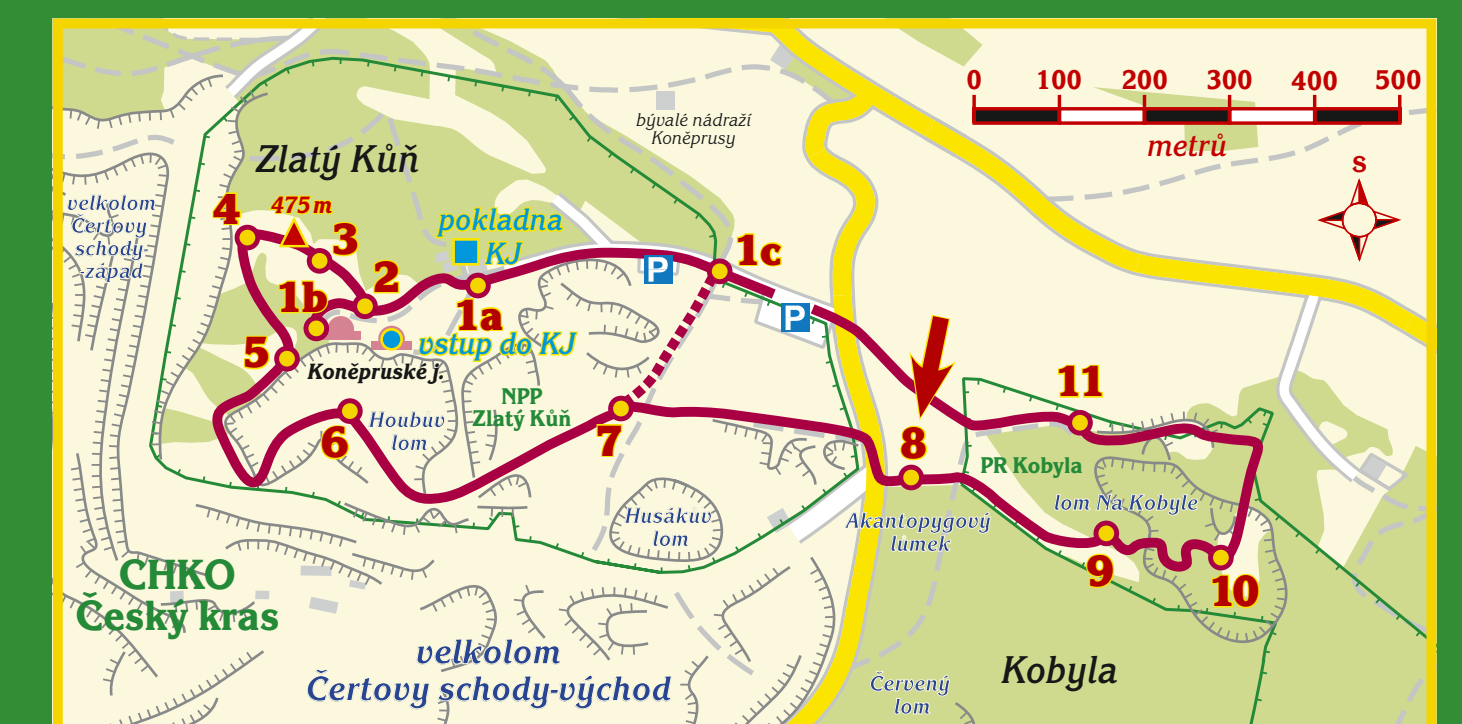
9. Ostřice obecná

pumpava rozpučková (*Erodium cicutarium*) z čeledi kakostovitých. Hojným suchomilným mechem je zpeřenka jedlová (*Abietinella abietina*). Na místech s hlubší půdou se postupně uchycují i suchomilné dřeviny, mezi které patří keř skalník celokrajný (*Cotoneaster integerrimus*).

Bylinné porosty opuštěného lomu vyhovují také bezobratlým živočichům. Jedním z nápadných plžů je suchomilka obecná (*Helicella obvia*), obývající otevřené stepní porosty včetně těch druhotných, vytvořených lidskou činností. Pod kameny v hnízdech mravenců rodu *Lasius* žije drobný teplomilný cvrčík mravenčí (*Myrmecophila acervorum*), který je nejmenším druhem rovnokřídlého hmyzu naší přírody.

V menších prohlubních na dně lomu nacházejí vhodné podmínky některé vlhkomilné rostliny, například ostřice obecná (*Carex nigra*) nebo ostřice chabá (*Carex flacca*), které jsou jinak v dosti suchém Českém krasu poměrně vzácné.

Autor kresb: Radko Šarif; Autoři snímků: Josef Dvořák; 1; Pavel Šprýňar; 2-9;
text: Petr Moucha, Ondřej Jäger a Pavel Šprýňar
Naučnou stezku v roce 2006 zřídila Správa chráněné krajinné oblasti Český kras, 267 18 Karlštejn 85, tel.: +420 311 681 713,
e-mail: ceskras@nature.cz, www.ceskykras.nature.cz
Grafické zpracování a tisk: Zakat

